

Béts.

Nádor-Ispány ö Királyi Fő Hertzege, ide érkezett a' múlt Szombaton (Okt. 29-dikén) késő estve, Gróf *Eszterházi József* Kamarás Úrral. Itt fog mulatni, e' folyó hónapnak közepe tájáig. Eggy, a' több okai közzül *Bétsbe* lett jövetelének, úgy itéllyük, hogy Nov. 6-dikán eggyütt ülhesse ö Tsáfsz. 's Kir. Felségével a' Szent István Rendje' Innepét. — Ezen Rendnek nagy Kerefsztjét el fogják nyerni az említett napon *Eszterházi Antal* ö Hertzege; 's Ország-Birája *Zichy Károly*; és *Erdélyi* Gubernátor *Bánffy György* ö Kegyelmességek.

Néhány napok múlva, itt lessz a' *Kolóniai* Választó Hertzeg *Maximilián* Fő Hertzeg is, és, mint Fő Mestere a' *Német-Rendnek*, a' maga Segítő Tisztü Társává (Coadjutorává) választott *József* Fő Hertzeget bé fogja az említett Rendbe iktatni. Meg várja, a' mint értettük, *Ferentz* Fő Hertzeg Hitvese' Izülését is, és a' kis Fő Hertzeget (mivelhogy annak jövendellyük a' Izületendő magzatot) maga fogja meg-kerefsztelni. Mind a' kerefsztelés', mind a' Német Rendbe való béiktatás' tzeremoniája az *Augustiniánusok* Templomában fog meg esni nagy pompával.

Vasárnap (Okt. 30-kán) nagy pompa vólt az Udvarnál. A' *Thurni* és *Taxisi* Hertzeg, meg-erössítetett a' *Német Birodalombéli* örökös Fő-Posta-Mesterségben. Gen. B. *Reizenstein* *) tette le a' Her-

*) *Eggy ősz Úr.* — *Béts felé jöttében, az a' Szerentsétlenség érte, hogy a' mint jobb kezével puskájára támaszkodott volna a' kotsiban, el sált a' puska, 's úgy találta könyék tájon, hogy*

Hertzeg' képében a' hitet ő Tsászf. 's Kir. Felsége előtt, a' ki fel-tett kalappal ült a' maga Trónusában. — *Spanyol* öltözetben (*Mantelkleidern*) voltak az Udvari Fő Tisztek. Jelen volt ez alkalmatossággal, más több idegen Méltóságokon kívül, *Frantzia* Hufzár Generális Gr. *Bertsényi* Úr is, aranyos setét kék mentében, és dolmányban.

(Ezen Generális Úr' nagy Attyának, Fő Hadi Vezér Gróf *Bertsényi Miklósnak* két rendbéli protectionális Leveleit is közlöttük volt a' múltt hónapban.)

Meg jelent ez úttal Gr. *Kinsky Filep* is az Udvarnál.

A' volt *Szisztóvi* Magyar Követ Gr. *Eszterházi Ferentz* Urhoz, éppen akkor érkezett *Magyar Országba*, néhány napokkal ez előtt Hg *Kaunitztól* egy Irás, midőn útban lett volna a' Gróf Úr *Eger* felé. Vévé a' Gróf Úr a' Levelet, leg ottan félbe szakasztotta *Egri* útját, 's fel jött *Bétsbe*. Fel-hivatásának oka az, hogy a' *Nápolyi* Udvarhoz Nagy Követnek (*Ambassadeur*) fog küldödni, Hertzeg *Rupoli* helyébe. — Jeles alkalmatossága lesz a' Gróf Úrnak, sok kész pénzéhez, 's elztendei szép jövedelméhez képest, ki-tenni magáért vagy négy elztendő múlva, a' midőn *Clementina* Fő Hertzeg-Afzony, a' *Nápolyi* Korona-Örökösének már el-jegyez-tetett Mátkája el fog *Bétsből* vitetni, *Nápoly* Városába.

Három

hogy a' Feudum - vétel tzeremoniáján is fel-kötött kézzel kéntelenítettett meg-jelen-ni.

u. A

Három nappal ez előtt, egy Kurir érkezett ide *Moldva Országból* azzal a' izomorú hírrel, hogy az *Orosz Birodalom'* Egének első Atlássa, ama' győzhetetlen Fő Hadi Vezér, de a' békeségben is színt' olly nagy Minisler H. *Potemkin* meg szünt emelni a' maga édes terhét — az *Orosz Statusnak*, 's annak nagy lelkű Tsászárnéjának ditsőségét. — Rövid ideig tartott betegsége után végzete földi pályáját *). — — Halálának környül-állásait, még bizonyossan ki nem tanulhattuk. Némellyek azt mondják, hogy éppen midőn ki-szált volna betegen a' hintajából: hirtelen oda lett. Mások ismét úgy beszélik, hogy nem akarván az ágyban meg-halni, ki-vitette magát az Eg alá, egy katonai négy-szeg' közepébe; 's ott múlt ki, sok Tisztek' jelenlétében e' világból. Az első elő-adás hitelesebbnek láttzik, mint a' másik.

Conferentiális Ministerekké lettek: Gr. *Zinzendorf*, és *Kollovrát* Urak. Gr. *Kollovrát'* helyébe, *Stájer Országi Kormányozó* Gr. *Stürgk* Ur rendeltetett *Tseh Országi Kántzelláriussá*; vagy ha ez még találna halni (minthogy nagyon beteg)

N n 2

Gr.

*) *Halálát okozta kétség kívül az az uralkodó forró hideg, mellyet kapott volt Gálátzban. Ezen említett betegség, sokakat ki végzett Gálátzban: a' többek között ama' nagy reménységű Hertzegét is, Würtemberg - Stutigardi Károly Fridrik Henriket, az uralkodó Würtembergi Hertzeg' Testvérjének Fridrik Eugeniusnak hatodik (és így az utolsó előtt való) Fiát, 's az Orosz Nagy-Hertzegné' Testvérjét. Tsupán hat nap tartott ezen ifjú Hertzegnek a' betegsége. Meg hólt 21 esztendőskorában, Generál-Máiori fővel a' múltt Augustusnak 23-dikán.*

Gr. *Chotek*, a' ki most az Udvari Kamara' Elöl-
ülője.

Ország-Bíró *Zichy Károly* ő Excelentziájának
Bétsbe lett érkezését, jelentettük volt a' napok-
ban; hanem csak hamar vissza tért akkor *Budára*:
most újra itt vagyon.

Eszterházy Antal ő Hertzezsége tegnapi na-
pon iktattatott bé a' maga újjonnan nyert, 's
már általunk más izben említett fényes hivatalá-
ba: t. i. a' Kir. Magyar N. Testörzö Seregnél va-
ló Fő Elöljáróságba. — Dél előtti tizenegy óra-
kor bé indult a' N. Sereg maga lakó helyéből,
Ts. és Kir. Fő Udvar Mester *Stáremberg* ő Her-
tzezsége Házához: hová minekutánna el érkezett
's már *Eszterházy* Hertzeg is jelen lett volna:
egy ékes Beszédet tartott *Stáremberg* Hertzeg
n ellyben hathatós kifejezésekkel jelentette, hogy
ő Felsége önként való kegyelmes akaratiából vá-
lasztotta legyen *Eszterházy* ő Hertzegségét, mind
fremélyes és ősi érdemeire nézve; mind pedig a'
N. Sereg fenn maradandó díszére, Fő Kormányo-
zójává a' Nemes Seregnek: 's által adta a' Fel-
ség nevében ő Hertzegségének az igazgató feke-
te páltzát. Más nap tette ő Felsége előtt a' szo-
kott hitetj ő Hertzegsége. — A' Testörzö Kapi-
tánsággal együtt járó Hadi Tár-Mesterségét is
el nyeri H. *Eszterházy*.

Alsó-Austriának ezen esztendőbéli Tartomá-
nyi Gyűlése, Okt. 24-dikén kezdődött, ő Felsége
engedelméből, az itt *Bétsben* lévő Tartomány-
Főházban.

Magyar Ország.

A' *Bétsi* Udvari Újság, úgy említi *Debretzen*
Városa' Tanátsának egy nemes tselekedetét,
mint a' *Világosodás*, és *Türelem* terjedésének
dicső példáját. Magasztaltt tselekedete a' Nemes
Ta-

Tanátsnak abból áll: hogy a' Város' költségén Zsinagógát építtetett, az ott lakó, 's vásárookra feles. számmal meg jelenő Zsidók' számára, kik is a' közelébb múlt vásár' alkalmatosságával szenteltek fel, nagy háládatosságnak érzékenységei között, számos Magisztrátuális Személyeknek, 's elő-kelő Polgároknak jelenlétekben új Zsinagóg. kat. Nem is méltatlanok a' Zsidók, a' mi felebaráti szívetünkre. Mert, a' mint bőltsen meg jegyzette a' F. Kir. Helytartói Tanáts azon Rendelésében, mellyet a' múlt Juliusban adott ki a' Zsidók eránt: „ha szinte reá bizonyosodott is már az valamelly Zsidókra, hogy ők babonáságból ember-ölés által tettek szert keresztény vérre; ezért, tsak azzal a' jussal lehet vádolni az egész Zsidóságot, a' millyennel kárhoztatná valaki, holmi babonás tselekedeteikért némelly Keresztényeknek, az egész Kereszténységet. “

A' Fels. Helytartó Tanátsnak eddig vólt Al-Elölülője, M. *Széchen* Ur, a' Magyar Kamara' Elölülőjévé lett, tiz ezer forint esztendei fizetéssel.

Gen. *Barkó*, 's Gr. *Haller* Urak rendeltettek *Debretzenbe* Kir. Biztosoknak, a' tudva lévő dolognak meg-vizsgálására.

Erdély Ország.

Ha a' külső Országi, főképp' a' *Frantzia* megírni való fontos tárgyaknak sokságát vettük volna tsupán tsak gondolóra: úgy az itt következő Beszédnek közlését kéntelenítettünk volna még halasztani. De mivel úgy készült Beszéd ez, hogy más idegen nyelvből is tartoztunk volna minél előbb magyarra fordítani: nem akartuk meg-fosztani tovább azon örömtől érdemes Olvasóinkat, mellyet fog-nak venni, nyomos reménységünk szerént, ennek olvasásából. Mondotta ezt Itélő-Mester M. *Türi László* Ur, mint második Királyi Bíz-

Bízatos, a' maga nagy érdemü Bátyjának M. *Türi András* Urnak, N. *Felső Fejérvármegyei* Fő-Ispánnjá lett bé-iktatása' alkalmasoságával:

„Jó Atyafiakat, egymással való osztozás illet, nem csak a' külső vagyonokra, hanem a' szívnek belső érzékenységeire nézve is, mind jobb, mind bal szerentséjekben. Ezen Nemes Vármegye' kormányára állított Uri Atyámfiának bé-iktatásában való Bízatosi kötelességemen kívül, annak örömében való osztozásra hívnak engemet, mind a' vérség, mind egyéb, a' N. Vármegye' T. 's N. Rendjeivel, sőt egész Hazánkkal köz tekintetek is, és nem engedik, hogy azon való érzékenységet el-titkolhassam.

Mint Vér, és Atyafi, méltán részt vehetek egy olyan kedves Uri Atyámfiának meg-tiszteltetésében, kinek Házunkhoz, és különösen hozám eleitől fogva gyakorlott szives szeretete, és atyafiságos indulattya valamint soha változást nem szenvedett, úgy más felől részemről is annak hív vizontaglása mindenkor fel-bonthatatlan volt, 's fel sem bomolhatik.

Mint ezen N. Vármegye' Tagjának is, melyben tudni-illik két száz esztendőök előtt Nemes *Magyar Országból* az akkori időnek vizontagságai miatt ide által-telepedett Familiámból már heted izig való Eleimnek hamvai nyugofznak; a' T. N. Rendekkel köz öröömönnék méltó tárgya lehet az, midőn Vármegyénk' kormányozására nem idegent, nem jövevényt, hanem Vármegyénk' kebeléből egy olly érdemes Tagot látunk felvételni, a' ki Törvényeinket, és szabadságainkkal nem csak esmérletes, hanem annak meg-tartásából, vagy fel-forgatásából következő terhünket, vagy bölcdogságunkat velünk egygaránt tudja érezni; és a' ki ezen N. Vármegyében leg alól kezdett hosztas, és hív szolgálattjának jutalmát mái napon el-érvén, maga példájával más jó igye-

igyekezetű Vármegyénk' Tagjait is fel-serkent-
het, nyomdokának nem minden reménység nélkül
lehető követésére.

De közönségesen mint Hazafiait is ezen N.
Vármegye' Kormányfőjének hét esztendei üres-
sége után, máj napon lett törvényes bé-töltése,
és előbbeni épségére az által tökéletesen lett
vissza-tétele, a' mennyiben Hazánk'nak a' múlt
mossa időkben meg bomlott állapotját e' rész-
ben is helyre-állíttatni szemléljük, minket méltán
meg-örvendeztethet; annyiival inkább pedig en-
gemet, — — — — —

— — — — — most annak újra nagyobb
fénnnyel lett fel-állásában ezen bé-iktatásra lett
ki-rendeltetésem által egyik építő Mestere le-
hetek.

Illet tehát a' mai nap' örömében való része-
sülés engemet, mint Atyáfiat, illet, mint ezen
N. Vármegye' Tagját, illet, mint Hazafiát. De
vallyon, T. N. Rendek! ezen örömnök okai nem
magunk szeretetiből, és magunknak való kedve-
zésből származnak é? nem tagadhatom én azt;
de más felől azt merem erőssíteni, hogy önnön
magunk szeretete, és hasznunknak, vagy bóldog-
ságunknak keresése nem tsak nem vétkes, sőt
ebből folynak minden természeti, és Polgári Tör-
vényeink, ebből folynak másokhoz való köte-
lességeink, és tsak akkor lehet magunk szerete-
tünket hibásnak tartani, mikor az nem valóságos,
hanem tsak képzeltt jónak vagy hasznunknak
kivánásán épül.

A' Hazafiúság, vagy Hazánk' szeretete,
mellyben Vármegyénk'hez való kötelességünk is
bé foglaltatik, eleitől fogva minden Népeknél a'
Világon ditséretesnek, és virtusnak esmértetett,
melly egy kútforrásból származván az atyafisággal,
nem

nem lehet hát tilalmas az atyafiúi szertetet is, vagy rokoninkhoz való megkülönböztetett indulatunk. Ugyan is ha a' Polgári Társaságok' eredetére vizsgálva megyünk, mik voltak azok első felállásokkor egyebek? hanem egy egy Atyától elszaporodott Ház-népek, mellyek azután külön Tartományokra oszolván, külön Nemzetekeket, és Országokat állítottanak magokból; mi is vihette volna egyéb a' sokaságot előlőz, egy Embertől való függésre? hanem a' fiúi engedelmesség, az atyafiúi tisztelet, és hűség; ez adott kétség kívül előbb a' Népeknek Fejedelmeket; ez koronázott Királyokat; innét vették a' Polgári Felsőség, és függés, innét a' Hazafiúság magok eredeteket.

Bódogok is voltak addig a' Népek, míg Fejedelmeikben édes Attyokat, és gondviselő Gazdájokat esmerték; ezek is viszontag a' Néppel, mint magok gyermekeikkel és rokonaikkal, úgy dajkálkodtanak; de még most sem érhet különben egy Ország is bódogságot, hanem ha a' Nép, Fejedelmét, mint jól-tévő édes Attyát, úgy tisztelvén, ahoz fiúi bizodalommal és engedelmességgel ragaszkodik; ellenben a' Fejedelem is, mint jó Atya, Házának, és gyermekeinek bódogításán törekedvén, semmit nem magáért, hanem a' Hazának, vagy Népek vele köz javáért tselekeszik, és minden ditsősségét, Népe' benne való bizodalmanak, 's hív szertetetének megnyerésében keresi.

Illyen jó Atyának, és Fejedelemnek Képét találjuk fel mostani ditsősségesen uralkodó Felsőleges Urunkban, a' ki maga egész kintsét, Népek magához való hív szertetében helyhezttetvén, és különösen a' Nemes Magyar Nemzetet maga vérének esmervén, mind uralkodásának kezdetével, mind a' közelébb le-folyt Ország-Gyűlésén Hazánkat régi törvényeinek, és szabadságainak megtartása, és a' mennyiben a' múltt mostoha idők -

időkben meg-sértettek volna, azoknak helyre-állítására felől bátorságossá tévén szentséges ígér-
tetét, Királyi Képviselője által le-tett hitével is
meg-petsételte, a' minthogy már ennek tellyes-
ségét is, ezen N. Vármegye' közönséges Gyüle-
sének rendes, és törvényes egybe-hívásában, és
rég-től fogva üressen állott Kormányfőkének bé-
töltésében is örömmel tapasztaltjuk.

Illy jó Fejedelemmel áldván meg Istenünk
Hazánkat, és ennek atyai kegyelmességéből ezen
N. Vármegyében is törvényes, és magunk vé-
rünk-ből való Elöljárót nyervén magunknak, mint
vérünket, és atyánkfiát, ahoz illő szeretettel és
tiszttelettel fogadjuk; mint Vármegye' Tagjai füg-
günk kormányozásától, függünk a' törvénytől,
melly nélkül meg sem állhat Nemesei szabadságunk,
és a' köz-jóra egyenlő buzgósággal törekedvén,
Vármegyénknek a' romlásból most újra fel-épült
testét, úgy igyekezzük helyre-állítani, hogy an-
nak ezentúl, az időnek semmi mostohasága ne
árthasson. Mint Hazafiak, kössük egybe Hazánk
szeretetét, jó Fejedelmünkhez való hűségünkkel,
meg esmérvén azt, hogy az Ország-nak csak a'
Fejedelem, és Nép között való költsönös bizo-
dalom szerezhethet boldogságot; és a' Fejedelemnek
's Hazának haszna egymástól olly el-válthatatlan,
hogy valamint jó Fejedelem, úgy jó és hív Polgár
sem lehet, a' ki azt egymástól meg kívánja
különböztetni."

Frantzia Ország.

Mivel azóltától fogva, hogy el-fogadta a'
Király a' Konstitutiót, nem hogy kevesedne az
Országból ki-költöző Hazafiak' száma; hanem
még inkább szer felett meg-nevekedett; 's a' mi
nagyobb, nem csak Nemesek, hajdani Kir. Test-
örzők, 's Katona-Tisztek hagyták oda tsoporto-
san Hazájokat; hanem még köz Polgárok is: ez
okon, hathatós Irását botsátotta Okt. 14-dikén a'
Ki.

Király széllyel az Országba, mellyben Hazájok', 's Királyok' szeretetére kényszeríti a' távozni akaró Franziákat, hogy változtassák szándékjokat: az idegen Tartományokban tartózkodókat pedig a' tyai módon hívja vissza a' magok Hazájokba. — Hasonló értelmű Irást ítasított volt a' Király Okt. 13-kán különösen minden ki-kötő helyekbe (portusokba). Ezen Atyai gondoskodásával, hova tovább nagyobb erőben meg-nyeri a' Király, maga, 's Királyi Háza eránt, az egész Nemzet' szívé.

Elő adtuk közlelbbi Levelünkben azon értekezést, melly volt Októbernek 8-dikán a' Nemzet-Gyűlése, 's a' Ministerek között; imé most végre-hajtjuk;

La Croix Úrnak ellen-vetésére, meg kérdezte *Montmorin* Úr a' Gyűlést, tartozzon é felelni. — *Cambon* Úr fel-szóllalt, 's azt mondotta, hogy a' Ministerek tartoznak felelni minden kérdésekre, mellyek közben közben tételnek is fel nékiek. — Erre az állításra, azt jegyzette meg az Igazságra ügyelő Minister, hogy kötelezi ugyan a' Konstitúció a' Ministereket arra, hogy feleleteket adják a' Nemzet-Gyűlésének; de nem különösen minden Tagnak *). El-halगतott tehát *Cambon* Úr,

*) Okt. 12-dikén el-végeztetett, hogy midőn ezentúl meg fognak jelenni a' Gyűlésben a' Ministerek, ne teheffen fel nékiek közben közben kérdéseket ez vagy amaz Tagja a' Gyűlésnek; hanem tsupán az Elölülő, az egész Gyűlés' meg-eggyezéséből: és eggy ez, azon tikkelyek között, mellyek magokban foglalják a' Nemzet-Gyűlésének, az okosság', és illendőség' regulái szerént ki-szabott belső rend-tartását.

Úr, hanem a' Gyűlés kezdett felőle tanátskozni, felellyen é *Montmorin* Ur, a' *Lacroix* Ur' ellenvetésére; mellyet minekutánna el végzett volna, így szólott *Montmorin* Ur:

„Mindeneknek előtte azt jegyzem meg, hogy igen nehéz, egy ilyen számos Gyűlésben értekezni a' *politikumokról*. Gyakran nagy következései lehetnek a' bizonytalanságok' feltételének, mellyeken rövid idő változást tehet. — Kérdésül tétetik fel ezen szempillantásban: *Miből állanak Svéd Ország' készülletei?* — *Svéd Ország* semmi más készülleteket nem tett, hanem csak hogy még most is készen van, mint volt, a' viadalra *) — *Russzia*, hadat folytatott a' *Portával*; most dolgoznak a' békességen, 's a' készülletek még meg vagynak előbbeni állapotjokban. — Ismét azt mondom, hogy nem tudhatjuk mi mind addig, hányadán vagynak a' külső Hatalmasságokkal való dolgaink; míg mindenütt tudva való nem lessz, hogy a' Király el-fogadta a' Konstitutiót. Az ezen el-fogadást meg-előzött környüállások, nagy bizonytalanságba hozták a' mi állapotunkat a' külső Hatalmasságokra nézve. — Váltak nekünk Követeink, Ministereink, Tisztartóink a' külső Udvaroknál, az igaz; de ezeknek semmi hivatalbéli közösülések nem lehetett a' Kabinéttokkal: mert nem szólhattak a' Király' nevében, a' kit egyedül esmértek volt Nemzet-Képviselőjének a' külső Hatalmasságok. — Addig tehát lehetetlen valami bizonyost mondani, a' kül-

*) Készült volt is a' Svéd Király, a' Frantziák ellen valósággal; de változtatta szándékát, minekutánna értésére lett, hogy a' Frantzia Király el-fogadta a' Konstitutiót.

külső Hatalmasságoknak felőlünk való gondola-
taikról; míg meg nem tudjuk, mitsoda indulattal
vették a' Konstitutzió' el-fogadása, 's annak
mind belső, mind külső Ellenség ellen való
pártfogása eránt tett jelentését a' Király-
nak. "

Néhány Konstitutzionális Püspökök, a' kik
Tagjai voltak a' múlt Nemzeti - Gyűlésnek, meg-
jelentek Okt. 14 dikén, a' *Párisi* Püspökkel *Gobel*
Urral együtt a' Királynál, kihez következő
Beszédet tartott a' *Párisi* Püspök:

„Minekutánna el-fogadta Felséged a' *Frantzia*
Konstitutzió' Summáját: nints már egyéb
héjjával a' *Frantzia*k' bődögsága, a' Vallás' dol-
gában való lelki-esméret' tsendességénél. — A'
Papi Rend' polgári el-intézésének alkalmatos-
ságával szerentsétlenül támadott hasonlások még
is meg vagynak az Öltár' Szolgai, 's az azok-
hoz öfztozott bizodalommal viseltető Polgárok
között.

Egy rész, olly hiedelemben vagyon, hogy
az említett Intézet meg másítja az Ekklésia' tuda-
mányát; mások ellenben semmit se látnak ab-
ban egyebet, hanem az Egyházi külső Igazga-
tásnak változtatását. Maga a' Státus' köz-
java kívánja, hogy minden *Frantzia* helyes értelem-
ben legyen ezen tárgy eránt. E' végett, követ-
kező izimü Munkát kívántak ki adni az Ország'
Ofztálllyainak Püspökjei, a' kik Tagjai voltak a'
Konstituens Nemzet - Gyűlésének: *A' Frantzia*
Papi Rendnek polgári el-intézése eránt való meg-
eggyezése az Ekklésiai, erköltsi tudomány, 's a'
józan okosság' valóságos principiumainak. — Aján-
lunk belőle Felségednek egy nyomtatványt, 's
arra bátorkodunk Felségedet kérni, méltóztassék
a' külső dolgokra ügyelő Minisfternek meg enged-
ni, hadd vehesse által azt a' nyomtatványt, mel-
lyet mi *Rómába* akarunk küldeni egy levéllet egy-
gyütt az Ekklésia' Fejéhez. "

Lengyel

Lengyel Ország.

Krakói Deputátus Soltik Úr, arra kérte a' Királyt Okt. 3-dikán az Ország-Gyűlésében: „méltóztatnék ő Felsége, meg-iratni a' *Párisi Lengyel* Követnek, hogy a' *Frantzia* Revoluczió' szerentsés végződéséből vett örömét a' *Lengyel* Nemzetnek nyilatkoztassa ki a' *Frantzia* Udvarnál.“ Sokan egyesítették *Soltik Úr*' kérésével a' magokét.

Elegyes Történetek.

A' *Prussziai* Király, két rendbéli emlékeztető pénzeket verettetett, a' közelébb férjhez mentt két Királyi Hertzeg - Asszonyok' lakodalmára. Egyik pénznek egy oldalán szemléltetnek az *Yorki* Hertzeg', és *Friderika* H. Asszony' képei; más oldalán pedig a' *Szerentse*' Isten-Asszonya. — A' más pénznek egyik oldalán, az *Orániai* örökös Hertzeg, 's *Vilhelmina* H. Asszony vagynak ki-ábrázolva; a' másikon pedig *Hollandia*' őrző Isten-Asszonya, melly tömjént hint az oltárra.

Okt. 17-dikén vettek bútsut az új házas Hertzegek a' *Berlini* Udvartól, 's az *Yorki* Hertzeg *London* felé; az *Orániai* Hertzeg pedig *Hága* felé vették útjokat. — Az *Yorki* Hertzeg' házassága felől azt írják, hogy az, egy kiváltképpenvaló remekje, a' tellyes meg-elégedéssel való páros életnek; mert a' Hertzeg-Asszony halálból szereti kedves Férjét. Az *Yorki* Hertzeg pedig, minémű indulattal viseltessék a' H. Asszonyhoz, meg-tettzik abból is, hogy majd minden nap köszönte a' *Prussziai* Királynak, hogy ő néki olly Feleséget ajándékozott, kit ő, élte' fogytaig úgy fog szeretni 's betsülni, mint leg-drágább kintsét *). — Valóban nagy szükség is van az ilyen ta-

*) Kivánta meg látni az *Yorki* Hertzeg a' maga Felesége' édes Anyját is, Ersébet Hertzeg-Assz-

tanító példákra mind más nagy Városokban ugyan, mind különösen *Londonban*, a' hol igen el hatalmaztak mostanában a' gazdag 's fő Házaknál, a' tisztátalan házasságok. — Azt irták ugyan is Okt. 11-dikén *Londonból*, hogy hét gazdag, 's rész szerént fő Emberek indítottak pert a' Püspöki Törvényszék előtt, a' magok hite-szegett Feleségeik ellen. — Következendő történetet is befejez az említett Levél: Egy Dáma, magához hivatja a' Szabóját olly szin alatt, hogy mellyrevaló mértéket fog vele vetetni. A' Szabó' érkezése után kevéssel, bé toppan az Affzonyság' szobájába a' Férje: hát bizony többet tsinált a' Szabó, mint a' miért hivatott. Látván a' Dáma, hogy nagyon rossz időben esett a' maga megmeretése, fogja magát, öszve szedte drága köveit, 's egyéb drágaságait olly tzéllal, hogy ellillant a' Szabóval együtt (ki már maga is feleséges ember volt) *Frantzia Országba*. El is lődült, de utól érték, midőn éppen már fele útját el mente vólna *Dover* nevezetű tengeri Városnak, 's vissza vitték *Londonba*; hanem a' Szabó nem került köröm közzé.

A'

Affzonyt: azért is *Berlinből Brandenburg Városába* ment, a' hol várta már a' megnevezett *H. Affzony*. Ez volt t. i. a' mostani *Prussziai Király'* első Felesége, a' kitől született az *Yorki Hertzegné*; de, a' mint tudni való, a' meg-hóltt Király *Fridrik*: — el-küldötte az *Udvarból*, 's más Feleséget adott a' mostani Királynak, ki akkor *Korona-Örököse* volt.

A' *Velentzei* Inquisitorok (nyomozó Szék' Tagjai) ki vetettek a' minap egy foglyot, éjtfazakának idején a' Státus' tömlötzéből, 's fel-kötteték szegényt; más nap ki tetették nézés' tárgyaúl, bé fedve ugyan, hanem illy különös felülirással: *Igy bán a' Közönséges Társaság a' Freymaurerekkel.* — *Cagliostro*' Levelezője vólt, mint vélekednek sokan, a' ki - végeztetett szereztsé-
len.

Az új *Prussziai* Törvény - Könyvet, mellyen Nagy - Kántzellárius *Carmer*; 's *Klein*, és *Suarez* Urak dolgoztak, nagyon ditsérik. Remekül hozzák fel belőle a' következő tizikkelyt: „A' *Felsőség* (*Souveraineté*) eggy olly hatalomban áll, melly a' *Polgárok*' tselekedeteiket, a' közjónak elő-mozdítására intézi; ez a' hatalom, tulajdona a' Státus' Igazgatójának; de nem úgy, mint jus: hanem mint kötelesség.“

A' *Jávai* Király, hadat kezdett az ott lévő *Hollandusokkal*.

A' *Bernai* Közöns. Társaság' Elöljárói, tsendesen végét szakasztották azon zenebonának, melly nagy erőt kezdett vólt venni *Vaudum* Tartományában. Vérontás nélkül esett meg a' dolog; de tele vagynak a' Köz. Társ. minden tömlötzei nép-lázzalztókkal.

Gent Városában meg - hirdettetett, hogy kokárdával, vagy más úgy nevezetett pátriotai meg - különböztető jellel senki ne mérészellyen, élete' vesztesége alatt, közönséges helyen megjelenni. Parantsolatot vett ehhez képest a' katonai őrizet, hogy a' ki - hirdetett rendelésnek általhágóira tüzet adjon.

Tudo-

Tudományi Dolgok.

Pesten, Kolosváratt, 's egyéb nagy Városaiban is Magyar, és Erdély Országának találtnak már az itt következő két Munkák, melyek néhány hónapokkal ez előtt jöttek Bétsben világ eleibe, Alberti Ignátz' beüivel:

A' Budai Basa. Frantziából fordította Aranka György. 8-ad rét. 83 oldal. Szép író-papiroson 12; Hollándiai papiroson pedig 24 krajt. az árra.

Új módi Gonosztévő, a' filii szeretetnek jeles példája. Öt fel-vondásokra szabott Dráma, vagy érzékeny Játék. Irta Frantzia nyelven De Falbaire Fenouillot. Frantziából fordította Aranka György. 8-ad rét. 131 oldal. Az árra: szép író-papiroson 24 kr. ki-simított vagy síkírlott papiroson pedig (papier velin) 40 krajtz. — Belső betsekkel ezen jeles Munkátskáknak, meg-eggyez külső öltözetek is. Méltó jussal elsőséget érdemlenek ugyan is mind papirossokra, mind betüikre nézve, a' szép magyar nyomtatványok között.

Küldjük a' d d árkust, az Ország-Gyűlése' Historiájához tartozó Aktákból.

Költ Bétsben, Novembernek első napján, 1791-dik esztendőben.

